

Vergaderjaar 1989–1990

21 646

Goedkeuring en uitvoering van het op 16 februari 1990 te Brussel tot stand gekomen Protocol houdende wijziging van artikel 81 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie (Trb. 1990, 50)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Het onderhavige wetsvoorstel strekt tot goedkeuring van het op 16 februari 1990 te Brussel tot stand gekomen Protocol houdende wijziging van artikel 81 van het tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, getekend te 's-Gravenhage op 3 februari 1958. Het Protocol is geplaatst in Tractatenblad 1990, 50. Het voorstel bevat voorts de met dit Protocol verband houdende wijziging van de Machtigingswet (Stb. 1960, 262).

Het Protocol brengt wijziging in artikel 81 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie van 1958, teneinde de in dat artikel voorgeschreven maatregelen tot herstel van de gelijkwaardigheid van de in de Benelux geünificeerde accijnstarieven bij wijziging van de muntpariteiten in overeenstemming te brengen met de wijze waarop in het kader van het Europese monetaire stelsel (EMS) koerswijzigingen worden doorgevoerd.

Overeengekomen aanpassingen

De tekst van artikel 81 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie is opgesteld tegen de achtergrond van de Akkoorden van Bretton Woods, die in juli 1944 werden ondertekend.

Artikel 81, eerste lid luidt als volgt: «De Hoge Verdragsluitende Partij die door wijziging van haar muntpariteit de gelijkwaardigheid verbreekt van de specifieke tarieven welke voor de geünificeerde rechten, beastingen en heffingen van welke aard ook zijn vastgesteld, verbindt zich, tenzij tevoren anders is overeengekomen, de in haar betaalmiddel uitgedrukte bedragen dier tarieven dienovereenkomstig aan te passen en zulks met ingang van de dag waarop de nieuwe pariteit van kracht wordt.»

Vóór de totstandkoming van het EMS werden wijzigingen in de muntpariteiten door elk van de Benelux-partners eenzijdig doorgevoerd. Er kon dus steeds worden gesproken van een partnerland dat de gelijkwaardigheid van de geünificeerde tarieven doorbrak.

Sedert het van kracht worden van het EMS kan geen van de Benelux-landen nog tot een eenzijdige pariteitswijziging overgaan,

aangezien in het EMS de aanpassing van de gemiddelde koersen het resultaat is van een akkoord tussen de Lid-Staten. Met betrekking tot de in het raam van het EMS sedert 1981 doorgevoerde muntherschikkingen die hebben geleid tot verbreking van de gelijkwaardigheid van de in de Benelux geünificeerde accijnstarieven, konden dan ook de bij artikel 81, eerste lid, voorgeschreven maatregelen tot herstel van die gelijkwaardigheid niet meer worden toegepast. Om die reden moet artikel 81 worden herzien.

Bij de besprekingen van de herziening van artikel 81 zijn de drie landen overeengekomen dat de moeilijkheden moesten worden vermeden die het gevolg zouden zijn van het negatieve begrotingseffect van een verlaging van de geünificeerde accijnzen voor het land waarvan de munteenheid in opwaartse richting werd aangepast. Derhalve is besloten dat het land waarvan de munteenheid in waarde daalt ten opzichte van die van de overige partnerlanden de in zijn munteenheid uitgedrukte geünificeerde tarieven zal moeten verhogen teneinde deze af te stemmen op die welke in de sterkste munteenheid zijn uitgedrukt.

Ten aanzien van gegiste vruchtendranken is evenwel rekening gehouden met de handhaving van de in EG-verband verkregen voorkeursbehandeling met betrekking tot wijnen van Luxemburgse oorsprong. Deze voorkeursbehandeling houdt in dat wijn van Luxemburgse oorsprong mag worden vrijgesteld tot maximaal LF 600, aan welk bedrag wijnen bij invoer in Luxemburg wel zijn onderworpen. Derhalve is overeengekomen het bedrag van de voor de drie landen gemeenschappelijke accijns van gegiste vruchtendranken op het niveau van F 600 per hectoliter te handhaven en de in geval van muntherschikking noodzakelijke aanpassing af te wentelen op de in België en Nederland geheven bijzondere accijns van gegiste vruchtendranken. Daarnaast worden ook de tarieven van de aanvullende accijns aangepast.

Teneinde het verschil tussen de in Luxemburg geheven accijns van gegiste vruchtendranken en het totale bedrag van de in beide overige landen van dit zelfde produkt geheven accijns niet te ver te doen uiteenlopen, is overeengekomen dat deze aanpassingen zouden geschieden door een wederzijdse toenadering tot elkaar van de in franken en in guldens uitgedrukte bedragen, elk voor de helft van het door de pariteitswijziging veroorzaakte verschil.

Met betrekking tot de hiervoor genoemde bijzondere behandeling van de Luxemburgse wijnen zij nog het volgende opgemerkt. De bijzondere positie van Luxemburg vloeit voort uit het Protocol betreffende het Groothertogdom Luxemburg, behorende bij het op 25 maart 1957 te Rome gesloten Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap (Trb. 1957, 74 en 91).

In zijn Verordening van 22 januari 1990, nr. 204/90, overweegt de Raad van de Europese Gemeenschappen dat de regeling die is neergelegd in het hiervoor bedoelde protocol «slechts als overgangsregeling werd ingevoerd en in ieder geval, met het oog op de interne markt bedoeld in de Europese Akte, moet worden afgeschaft». Bij deze verordening is bepaald dat de vrijstelling tot het bedrag van LF 600 voor Luxemburgse wijn vanaf 1 januari 1991 in drie jaarlijkse tranches zal worden afgeschaft, zodat de vrijstelling met ingang van 1 januari 1993 in zijn geheel zal zijn vervallen. In Benelux-verband wordt thans overlegd over de noodzakelijke aanpassing van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie.

Wijziging van de tarieven binnen twee maanden

Ter voorkoming van handelsverlegging als gevolg van het verbreken van de gelijkwaardigheid van de geünificeerde tarieven is overeengekomen dat de drie landen de nodige maatregelen zullen treffen opdat de

nieuwe voorlopige tarieven van de geünificeerde belastingen in werking treden binnen een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de dag waarop door de EG-Ministers tot muntherschikking wordt besloten. Voorts zullen de partnerlanden onmiddellijk na elke muntherschikking waarbij de pariteit tussen de frank en de gulden wordt gewijzigd, besprekingen beginnen die moeten leiden tot de vastlegging van nieuwe definitieve gemeenschappelijke tarieven. De vastlegging van de nieuwe definitieve tarieven geschiedt vervolgens zoals gebruikelijk door middel van een protocol bij het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg tot unificatie van accijnzen en van het waarborgrecht, waarin de geünificeerde tarieven van de accijnzen van wijn zijn neergelegd. Dat protocol zal vervolgens ter goedkeuring aan de Staten-Generaal worden voorgelegd.

Wijziging Machtigingswet

De verplichting om de nieuwe voorlopige tarieven binnen een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de dag waarop door de EG-Ministers tot muntherschikking wordt besloten, in werking te doen treden, maakt het wenselijk voorzieningen te treffen om de in de nationale wetgeving opgenomen tarieven met de vereiste spoed aan te kunnen passen. Aangezien in artikel 81 het kader van de wijziging nauwkeurig is aangegeven, achten wij een wijziging bij algemene maatregel van bestuur niet noodzakelijk en geven wij de voorkeur aan de mogelijkheid om de in artikel 81, eerste en tweede lid, bedoelde wijzigingen van de tarieven bij ministeriële regeling vast te stellen. Om zulks mogelijk te maken stellen wij voor de Machtigingswet 1960 te wijzigen.

Deregulering

Het wetsvoorstel is bezien op de criteria die zijn opgenomen in de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur van de minister-president d.d. 16 januari 1985 (Stcrt. 18).

Het wetsvoorstel strekt tot goedkeuring en uitvoering van het Protocol tot wijziging van artikel 81 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie. Voor de uitvoering van het wetsvoorstel worden geen nieuwe organen of bestuursinstrumenten in het leven geroepen. Er zijn geen personele gevolgen voor de overheid en voor de belastingplichtigen. Gelet op de aard van het voorstel verwachten wij dat het justitiële apparaat niet zal worden geconfronteerd met een grotere werkdruk.

Toelichting op de artikelen

Het nieuwe artikel 3a dat door artikel II wordt ingevoegd in de Machtigingswet 1960 verleent de bevoegdheid de in artikel 81, eerste en tweede lid, van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie bedoelde specifieke tarieven bij ministeriële regeling aan te passen. Deze aanpassing geschiedt overeenkomstig de in artikel 81, eerste en tweede lid, opgenomen regels.

Ter verduidelijking wordt hierna als voorbeeld de toepassing van deze regels geschetst zoals opgenomen in het Achtste Protocol bij het Verdrag tot unificatie van accijnzen en van het waarborgrecht, ondertekend te 's-Gravenhage op 18 februari 1950.

Als gevolg van de herschikkingen van de muntpariteiten in EMS-verband in april 1986 (gulden: + 3 percent, BF/LF: + 1 percent) en in januari 1987 (gulden: + 3 percent, BF/LF: + 2 percent) werd de gelijkwaardigheid van de in het Verdrag van 18 februari 1950 bedoelde accijnstarieven van gegiste vruchtendranken en mousserende gegiste

dranken verbroken. Het te overbruggen koersverschil is 3 percent.

Voor mousserende gegiste dranken geldt de regeling van het herziene eerste lid van artikel 81. Aangezien de frank in waarde daalt ten opzichte van de gulden (i.c. 3 percent) dienen België en Luxemburg de tarieven voor de mousserende wijnen te verhogen met 3 percent. In artikel 3 van het Achtste Protocol waarbij artikel 10 van het Verdrag van 1950 door een nieuw artikel is vervangen, zijn de tarieven in guldens dan ook niet gewijzigd; de in franken uitgedrukte tarieven zijn ten opzichte van de in het Zevende Protocol opgenomen tarieven verhoogd met 3 percent.

Voor gegiste vruchtendranken geldt de regeling van het herziene tweede lid van artikel 81: België en Nederland dienen het totale accijnsbedrag ieder aan te passen met 1½ percent, en wel door verlaging van de in de «sterkere» munt uitgedrukte tarieven en verhoging van de in de «zwakkere» munt uitgedrukte tarieven. Ook de aanvullende accijns wordt op deze wijze aangepast.

Artikel III regelt de inwerkingtreding van deze wet. Er zal naar worden gestreefd om zo spoedig mogelijk na die inwerkingtreding over te gaan tot de vereiste bekrachtiging van het Protocol.

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
P. Dankert